

Brief van de Stichting Sleutelpersonen Utrecht aan de Rekenkamer Utrecht

Op 8 juli 2025 hebben de sleutelpersonen, ondersteund door 19 organisaties die in Overvecht actief zijn, gereageerd op de brief van het bestuur van de Rekenkamer Utrecht van 19 juni 2025 over het tussentijds beëindigen van het onderzoek naar Overvecht. In deze brief gaven wij uiting aan de breed levende verontrusting daarover in de wijk en verzochten wij om een gesprek.

Hoewel wij van de Rekenkamer nog geen rechtstreeks antwoord hebben gekregen, zien wij aanleiding om te reageren op de nieuwe brief die de Rekenkamer Utrecht op 10 juli jl. aan de gemeenteraad en het college van Burgemeester en Wethouders over deze kwestie heeft gestuurd. Daarin rept de Rekenkamer immers ietwat eufemistisch van “signalen uit de wijk” die (naast de technische sessie voor de gemeenteraad) aanleiding waren tot een heroverweging van haar besluit.

De nieuwe brief van de Rekenkamer bevat enerzijds een nadere toelichting op de redenen voor de tussentijdse beëindiging van het onderzoek en anderzijds een voorstel om tegemoet te komen aan de wens tot transparantie over wat het onderzoek, waaraan veel bewoners en organisaties een bijdrage hebben geleverd, heeft opgeleverd. Noch het één, noch het ander neemt onze zorgen weg. Op beide punten gaan wij hieronder in.

Redenen voor stopzetten

In de brief van 19 juni heette het dat de bevindingen van het onderzoek onvoldoende zouden aansluiten bij een inmiddels gewijzigde praktijk, zodat aanbevelingen en conclusies geen meerwaarde meer zouden hebben. Deze reden overtuigde helemaal niet, omdat daarmee onmogelijk wordt om het recent “aangescherpte” gemeentelijke beleid – voor zover dit al vruchten heeft afgeworpen – aan de bevindingen te toetsen.

Thans komt de Rekenkamer met een technische uiteenzetting over “niet te repareren” methodologische tekortkomingen van het onderzoek. De methodologische uiteenzetting is voor de doorsnee bewoner moeilijk te volgen en wordt trouwens door de projectleider van het onderzoek (zie LinkedIn) bestreden. Het is aan de deskundigen – die daartoe dan wel in de gelegenheid moeten worden gesteld – om de discussie daarover verder te voeren. Als het probleem is dat opnieuw veldwerk moet worden verricht, dan menen wij dat dit dan maar moet worden uitgevoerd; de gemeenteraad kan daarvoor een opdracht aan de Rekenkamer verstrekken.

Voorts beroept de Rekenkamer zich erop dat bij wederhoor aan het licht kwam dat de inbreng van gemeentelijke instanties en documentatie in onvoldoende mate in het rapport was verwerkt. Wij kennen de inhoud van de reactie van de gemeente op het voor wederhoor voorgelegde conceptrapport niet. Echter, de beleidsmatige c.q. ambtelijke inbreng lijkt ons eenvoudig toe te voegen, hetzij in het eindrapport van de Rekenkamer, hetzij in een (publieke) reactie van B&W daarop.

Transparantie

De Rekenkamer stelt zich voor om aan de roep om transparantie te voldoen door de conceptnota van bevindingen, de ambtelijke reactie daarop met de gemeenteraad te delen door deze inzage te verschaffen. Ook “*andere personen die bij het onderzoek betrokken waren*” kunnen van de mogelijkheid tot inzage gebruik maken. Ons is niet geheel duidelijk wie precies

als “betrokken bij het onderzoek” worden aangemerkt en onder welke voorwaarden zij de stukken mogen inzien. Als zij geheimhouding zouden moeten betrachten, gaat iedereen die de stukken inzien er uithalen wat van zijn of haar gading is en dit in eigen woorden doorgeven. Dat vormt geen basis voor een zinnig publiek debat, binnen of buiten de raad. Bovendien kunnen de media en de wetenschap zich over het onderzoek geen eigen, objectief oordeel vormen.

Daarnaast gaat de Rekenkamer op 21 juli een bijeenkomst organiseren om haar besluit en het voornemen de groepsbeschrijvingen te delen met inwoners en organisaties uit de wijk toe te lichten en daarover in gesprek te gaan. Nog afgezien van het feit dat deze datum in de eerste week van de schoolvakanties valt, vragen wij ons af of dit een zinnige discussie gaat opleveren. Het kan een uitlaatklep voor ongenoegen zijn, maar wij vrezen dat zo’n “gesprek” er niet toe kan bijdragen dat de Rekenkamer, dan wel de gemeenteraad of het college van B&W ooit nog iets met de tijdens het onderzoek gegeven inbreng van bewoners van Overvecht gaat *doen*.

Waarom de keuze voor deze beperkte, ondoelmatige en bovendien omslachtige vorm van transparantie die weer nieuwe problemen met zich brengt? Volgens de Rekenkamer, omdat “*wij wettelijk gezien alleen bestuurlijk vastgestelde rapporten openbaar mogen maken.*”

Graag vernemen wij op welke bepaling in wet of regelgeving de Rekenkamer zich voor dit standpunt beroept.

Tot slot

Het is mooi dat de Rekenkamer in de recente brief erkent dat “*de onrust die inmiddels is ontstaan [door het besluit tot stopzetting van het onderzoek] zo mogelijk nog groter is dan de onrust die had kunnen ontstaan door een kwalitatief onvoldoende en onbetrouwbaar onderzoek en rekenkamerrapport*” en voor het onbedoeld veroorzaken van deze onbedoelde onrust haar excuses aanbiedt aan hen die daardoor zijn geraakt.

Dat gaat echter voorbij aan de diepere oorzaken van de frustratie bij veel bewoners, die hun hoop hadden gevestigd op een onderzoek waarbij zij zelf centraal gesteld werden en direct en ongefilterd hun input konden geven. Waar het ons om gaat, is dat de Rekenkamer zich tot het uiterste inspant om alsnog een “betrouwbaar” rapport te leveren en dat er met de bevindingen uit het – zo nodig aangevulde – onderzoek daadwerkelijk en voor iedereen zichtbaar iets wordt gedaán.

Met vriendelijke groeten,

Stichting Sleutelpersonen (ondersteund met de 19 organisaties zoals genoemd in de vorige brief)